

Piisa Mon Nga Endi Połpu Gos Wumb Kin Kindim

Piisa Nga Mon Endi Połpu Ngum

1 ¹Na Saimon Piisa, na Krai Jiisas nge kongun wu ni ek ka se andił wu moł. Na pipe ei połup kin, enim wumb pii gii ka wii ninjing ei, yi mił sinim pii gii ende wumb mołmun konu ełe ngond. Ełe nge sinim nge Gos Jiisas Krai eim sinim sipi orung simba nge pułwu ei, eim kin oł kun ka ełmin oł ei sinjing.

²Pe sinim nge Gos kin, Jiisas Krai kin noman ka wii ei, sinmin. Oł ełe nge, Gos Owundu nge noman ka nin, noman emin ei, enim kin am owundu tonu opu ba.

Gos Eim Nge Wumb Topu Mundum

³Keimi, Gos eim nge dinga ełe, epi kanim kanim sinim ngang kin, am sinim kapłi erang kin, sinim konj mołpun kin, Gos nge oł kun ka pałim mił, erik pungii. Gos eim nge noman ka wii sinim ngopu kin, sinim wii topu mondpu kin, eim nge tiłang ka wii nin, eim nge oł kun ka oł ei, sinim ngumba nge ouni simin. ⁴Pe eim nge noman dinga nin, tiłang ka wii owundu ei nge, eim sinim kin kombur am owundu nin, epi ka wii mendpił ei, kumb ok, eim sinim ngumbii ni, pendrim mił ngurum. Yi mił erang noman oknge oł kis ei, sinim mei wumb kin tonu wang kin, pułe ełe nge sinim oł kis enmin. Ba epi ka wii kanim kanim ei, pei Gos sinim ngum ei, sinim paki tum. Yi mił sinim tungu pupun kin, epi kis ermba ei, si kindpin bin. Pupun kin, sinim noman konj sipin kin, Gos eim nge oł ei ekii simin. ⁵Ełe nge, enim noman to piingii! Piik kin, enim kongun dinga wii erik kin, oł kun ka ei pii gii kin, ende pendik mułngii! Molk kin, noman ka wii sik kin, oł kun ka oł ei kin, ende sek kin, pendik mułngii ku. ⁶Nga en enim noman ka ei kin, ngenj ełe nimbił oł endi erngii ei, tep ka mułngii! Molk kin, noman ka ei, se ende kindik, pendngii! Nga enim dinga angk kin, oł embin tui ko wuk kin mułngii. Molk kin, oł ei sik kin, ngenj tep ka ełmin oł ei, ende sik kin, kindngii. Kind pendik kin, enim

Gos nge oł kun ka oł ei nge, singii. Sik kin, dinga angk kin oł embin tui ko wunmun ei nge, ende kind pendik singii. ⁷Nga enim engnjing noł kin, noman ka ngok erngii! Erik kin, oł ei nge sik kin, Gos nge oł kun ka ei kin, ende kindngii. Nga engnjing noł, noman ka ngok kin, enmin oł ei nge sik kin, wumb kin noman ngonmun oł ei kin, ende kind pendik singii! ⁸Sinim Jiisas Kraiss piinmin ei, eim sinim nge Owundu mołum. Mołum ei nge oł ka wii ei enim kin pep tonu owundu om kin, kapłi enim Jiisas kin noman ka ei wii pinermba mon. Ba ei mong oł kun ka mił, pei tonu opu pimba. ⁹Ba wu endi eim sipi kin, oł yi nge pei pinerim kin, kapłi eim ningił tumbun wu mił mołpu kin, epi turii simba ei, kan poł tunernmba mon! Keimi, Gos eim oł penj tui ni, oł kis ei, ok kil ngopu poru nim ei, eim kom ngonum.

¹⁰Yi mił erang, angnan noł, Gos enim to tonu kindpi mundum wumb ei, nam nge wumb mołmun. Yi mił enim kongun dinga erik kin, oł ei enim kin dinga ambił gii nik mułngii! Nga enim oł yi mił enjing kin, kapłi enim oł kis erik kin, si kind orung punerngii mon! ¹¹Yi mił erang, enim oł ei nge, ekii sinjing kin, kapłi Gos andłam aki tang puk kin, Gos mołum konu ełe, kun pungii. Gos konu ei, sinim nge Owundu nin, nga sinim sipi orung simba wu ei, Jiisas Kraiss mołum.

¹²Yi mił keimi, enim epi ełe piinmin; nga enim ek keimi ei sik kin, poru ninjing. Nga ełe nge, ek keimi ei dinga ambił gii nik mulnjung. Ba nga na kunum kunum enim kin ek nip ngumbii end ei, enim noman to konj kindip kin ngumbii end. ¹³Na piind ei na enim to konj kindip kin, oł ei, oł ka pałim. Peng kin, kunum kunum na ngenj ełe, yi ku peng mołup kin, ek ka keimi nga nip kin, enim noman to konj kindip, ngumbii end. ¹⁴Nimbił erang na piind ei, kunum aninga kopur na ngenj ei, enim kin si kindmbii. Si kindmbii ełe nge, sinim nge Owundu Jiisas Kraiss ei, eim ek ok na kin ni tor kindpi kin, andan topu ngurum. ¹⁵Yi mił na kongun dinga erip kin, ek nip enim kin, ngumbii end. Nga ekii se, na kułmbii poru nimba kunum ei, ekii se enim kapłi kunum kunum poł tok kin oł ei piik minj mułngii!

Sinim Kraiss Nge Tiłang Ka Wii Owundu Kenjpin

¹⁶Sin enim kanpin kin, ek ni ngo poru ninjpin ei, sinim nge Owundu Jiisas Kraiss ei, eim nge dinga ełe je mei konu ełe nga orung omba. Ba sin ek poł min, siimał eimał ek wii nipin kin, sinim nge Owundu Kraiss nge ek nipin kin, yi ninanmin mon! Sin Jiisas eim nge tiłang ka wii owundu ei, sin ningił ełe, kenjpin ei, piipin kin ninmin. ¹⁷Yi mił keimi, Erinjpin Gos Jiisas nge embe ei, am ambił tonu kindpi kin Gos eim tiłang ka wii owundu eim ngum. Ngopu kin, Gos eim tiłang ka wii ełe mołum ek dinga ei, Jiisas mani mondpu kin, ek yi nim, “Ei na nge kangim mendpił! Na eim noman ngond. Nam nge noman ei, eim kin mołum,” pa nim. ¹⁸Sin

Jiisas kin tonu oł kun ka komung mulnjpun kunum ełe, ek yi mił tonu epin konu ełe mani om.

¹⁹Yi mił pałim ek ei, sin wumb Gos oł ekii se ermba ei, piik niłmin wumb ek ei pii gii nipin kin, ekii siłmin. Nga enim yi ku ek ei keimi, dinga ambił gii nik mulnjung kin, ei ka wii simba. Nimbil erang Gos oł ermba piik niłmin wumb nge ek ei, konu emii erang konu ełe dup alam kiłangin kin, tiłang enim ei yi mił; konu tengmba erang kin, nga kupiiring ok kanjip ei, enim noman tuk ełe, pep onum ei yi mił onum ku. ²⁰Ba enim ek ei, ok piik pendik kin, sin sinim noman ełe ek endi piipin kin, Gos nge oł ermba piik niłmin wumb nge, ek pułe yi mił endi piipin kin yi ninermin mon. ²¹Nimbil erang kumb ok, wu endi eim noman ełe kin, Gos oł ermba oł ei, piipi kin, ni tor kindnałim mon. Ba Gos eim nge Gui Ka ei, wumb ombu ei kin ek ei nipi ngang kin Gos eim oł ermba oł ei, piik kin, ni tor kindiłmin.

Mon Ek Kend Polk Kin Nik Ełmin Wumb

2 ¹Ba kumb ok, ek kend ni tor kindiłmin wumb ei Esrel wumb tuk mołmun konu ełe tonu onjung. Yi mił ku, enim wumb kin, ek kend mon tołmun wumb ei, enim mołmun konu ełe tonu onjung ku. Wangin kin, ek kend wumb ei, koi erik kin, ek kend kanim kanim ei, enim kin to kis erngii nge tonu om. Ba Jiisas Owundu enim sipi orung sim ei kin, buł ngunjung ku. Oł yi mił erangin kin, sikir en enim erpi kin kis ermba nge tu wunjung. ²Nga wumb pei puk en enim ngenj ełe oł kis kanim kanim pei ekii sik erngii. Yi mił erik puk kin, pe wumb kombur molk ek kis nik kin, andłam kun keimi seng kin, ek kun piinmin ek keimi ei kin, ek kis ni ngok yi erngii. ³Erik kin, wumb eipi nge epi kanim kanim ei, kan bun bun siłmin wumb ei mił ok kin, ek kend pei nik, enim ngok kin, enim ku nin epi ei, singii nge ningii. Ba am kumb ok, Gos eim wumb kos piipi kin, wumb am pungii konu kis ełe, er kun er sirim konu sałim. Nga Gos opu kin, wumb to kis mondpu ermba ei, or mił pinałim mon! Eim er kun kun erpi kin, kui er kanpi mołum.

⁴Yi mił Gos nge enjel kombur ok, oł kis erik ei, Gos eim kan wiik tunerim mon. Ba eim enjel ombu, sipi kin, tukpu olt emii er sim konu kis ełe mundum. Pe kan ngopu kindang kin Gos nge kos owundu piimba kunum ei, kui erik mołmun. ⁵Wu amb kumb ok mulk wumb ei, Gos Owundu kin buł nguk; ba Gos kanpi wiik tunerim mon. Gos eim erang kin, noł owundu tonu opu kin, wumb ombu pei, to kondpu poru nim. Ba Nowa eim ek kun ka ni tor kindiłim wu ei kin, eim nge wumb angil orung nga tał ei, Gos eim tep ka er se mułum. ⁶Nga Sorom nin Gomora konu ełe Gos kos owundu piipi kin, konu owundu tał ełe, Gos dup kindang kin, dup num kunum ei, konu tał ełe dup sik mendpił sim. Seng kin, konu owundu tał ełe nge wumb pei, Gos eim kumep kis owundu

orung kindpi ngurum. Yi mił ku, nga ekii se wumb Gos kin buł ngunjung kin, wumb kos owundu oknge ei, piingii ku. Kos owundu ei, ekii tonu omba ei nge, Gos andan topu ngumba. ⁷Nga Gos wu Los eim oł kun ka elim wu ei, sipi orung sim. Seng kin, eim ka mułum. Wu Los eim noman embin piipi kin, wu amb ngunduk oł kis enjing ełe nge piim. ⁸Yi mił wu ei, eim wumb oł kis enjing konu ełe, tuk kun ka mułum. Mołpu kin, wumb oł kis enjing ei kanpi kin, nga kunum kunum wumb ek kis ninjing ei, piipi erim ku. Nga eim noman kun ka pepi mułum kin, nga eim puku sipi kin, eim noman tuk embin peng kin, wumb oł kis enjing ełe nge, lo ek buł ngok enjing ei nge piim. ⁹Yi mił ku, Gos nge ek ekii sik mołmun wumb ei kin, oł embin tui kanim kanim tonu om kin, kaplı Gos Owundu eim pii poru nipi oł embin tui ei kin, sipi orung simba. Nga Gos eim wumb oł kis ełmin wumb ei piipi kin, kumep kis ngo orung kindmba. Pe akip kunum nin, nga ekii se kunum pepi kin, kos owundu kunum ei tonu omba.

¹⁰Opu kin, wumb kombur en enim am kumep kis singii. Singii wumb ei, oł kis yi nge, wu amb ngunduk kin, oł kis penj mułum ełe nin, nga Gos nge ek nin, wumb owundu nge ek ei, wii mił ni piılmin. Wumb ei en enim noman ełe ekii sik kin, en enim noman ełe, ambił tonu kindik enmin wumb ei, en enim Gos nge enjel kin, ek buł morung nik kin, mund mong enałmin. ¹¹Ba enjel pei wumb ei nge to mani kindik mołmun. Mołmun enjel ei, am noman dinga mendpił sałim. Ba enjel en enim wumb ei kin ek buł morung nik kin, nga Gos ningił ełe kos piik, yi enałmin mon. ¹²Ba wumb ombu, kung owu ni, epi noman pinałim mił, wumb yi mił mołmun. Molk kin, en enim nge ngenj ełe, noman pałim oł ei nge ekii sik kin ełmin. Erik kin, menjing mengrim ei, en enim singii nge nik kin, nga en enim to kundngii ni mengrim. Mengang kin, en enim epi endi piinałmin epi ei kin, nga ek kis ni ngok ełmin. Erik kin, nga en enim kung owu ni, epi kolk ełmin mił, yi ku wumb ei kułngii ku. ¹³Wumb en enim mong kis kanim kanim pei enjing. Yi erangin kin, wumb eipi ok mong kis ende, er orung kindik ngunjung. Ngok kin en enim tinga kuni ni, noł ei pei numun ni piik kin, noman ka ka piik ełmin. Ba nga enim kin kuni ende nunjung kin, wumb en enim oł penj tui ei, orpuł mił tuk enim kin yi erik ngonmun. Ngok kin, en enim nge oł kis enim kin ek kend mił, enmin ni piik ka piik ełmin. ¹⁴Ei yi mił, en enim nge ningił ei, se andpi kin, wu amb ngunduk oł kis ełmin ei, nga en enim ningił ełe, oł kis erngii oł ei nge si kindmba pinerim mon. Nga wu kombur noman dinga pinałim wumb ei kin, ek ka nik kin, oł kis erngii nge, yi ku ełmin. Nga en enim nge noman ei, kan bun bun sik enmin oł ei nge, ok andan tok ngołmun. Ba Gos eim wumb ombu nge, am to kis mendpił, er poru nimba. ¹⁵Wumb ei Gos nge andłam kun ka oł ka ełe buł ngok si kindik kin, en enim wulu pang kin, tuk oł kis kanim kanim erik

andilmin. Andik kin, wumb en enim Biyor nge kingam Beilam eim, ol kis elim mił ekii silmin. Nga eim ol kis erpi kin, ol kis kumep sipi kin, nga eim noman ngołum mił yi ku elim. ¹⁶Ba kung dongkii ei, ek tingnalim mon; ba kung dongkii endi, wumb ek tanginmin ol yi mił tangpi ek nipi kin, Beilam ngopu ek ngum. Ngopu kin, eim ol kis elim ele nge piipi kin, kung dongkii ei, wu ek ni tor kindilim wu ei nge, ol ermba erim ele nge, ondu ngum.

¹⁷Wumb ei nge ombu, noł tukpu ele, noł mani tukpu ele mulałim yi mił mołmun. Molk kin, nga wumb ei kupu kuru mił, konu pop owundu topu kin, pop to orung orung kindnim yi mił elim. Erang kin, Gos eim konu emii owundu kis endi, er sim salim ei, am emii owundu pałim ele pungii nge, konu ei salim. ¹⁸Wumb ombu nge, ek dinga wii nik kin, ek mong pinałim mił, ek kis ninmin. Nik puk kin, wu kombur kin ol kis erngii nge noman kin ei, sikir tonu wang kin, nga puk amb eipi eipi ngunduk kin, ngenj ele, ol kis kanim kanim ei nge, noman to piik enmin. Erik kin, ol kis ele nge erik kin wumb kombur pe mendpił ol kis ei nge, si kindik kin, tuk puk mołmun. Molk kin, ei torung wumb kin, to tor singii nge enmin. ¹⁹Wumb kis ombu, en enim ek dinga nik yi ninjing. Epi endi enim noman ele ermin ni piik enmin epi ei, kapłi ondu ngunermba mon. Enim wii mił mułngii; ba wumb ombu en enim, bok tok kin andlam kis ele pungii ol ei nge, kongun wumb mił er andilmin. Ei yi mił; pe epi endi wumb endi, to mani kindim kin wu ei, eim to mani kindim epi ele nge, eim epi ele kongun wu mił mułmba. ²⁰Yi mił keimi, wumb en enim Owundu nge sinim sipi orung nga simba nge, Jiisas Kraiss kin noman ka ei, sinmin noman ka ele nge, en enim tungu puk kin, mei ele epi penj mołum ei, si kindinmin. Nga ol ei, nga demb nim kin, nga ol kis ele nge, en enim kan ngopu mondnum ei, yi minj molk pungii. Puk kin kumb se, ol kis ambil gii nim kin, ei wumb kis mił mułngii. Ba nga ekii se, ol kis nga ambil gii nim kin, ei am kis mendpił mułngii. ²¹Pe nga en enim Gos nge ol kun ka elmin ol ei, pii kun enarik enjing kin, ei kapłi ni piininełangin. Nimbil erang, pe nga andlam ei nge piik kin, ol kun ka lo ek ei mił sinjpin ni piilangin. Ba en enim ol ei nge, buł ngo poru ninjing. ²²Ol ei ek ekin endi, en enim kin tonu om ei, Gos oknge ek keimi mendpił endi yi ninim. “Owu ei eim nge mek si mundum konu ei, nga orung ba nge pum.” Nga Gos oknge ek keimi endi yi ku ninim, “Kung endi, eim noł was ka er om; ba nga pupu kin, noł oi ele pepi kin ak mak enim.

Keimi Mendpił Owundu Orung Omba

3 ¹Enim na nge wumb puł mendpił, na nga pipe ei połup kin, enim kin kindind. Kindip kin pipe tał kindinj ei, en enim nge noman keimi to konj kindik kin, noman tuk konj simba. Ele nge enim noman nga

to piingii. ²Yi erang kin, en enim molk kin, ek ei noman to piingii! Piik kin, ek ei, oł ekii se tonu omba ni, na ninj mił, ek ei piingii! Piik kin Gos oł ekii se ermba ei nge, piik niłmin, wumb ei Gos ek yi mił ni tor kindinj. Kindip kin, pe Owundu kin sinim paki tołum wu ei nge, lo ek en enim Gos nge ek se andiłmin wumb ek ningii ei, piimin ku. Piipi kin, en enim yi ku noman to piingii! ³Kumb se en enim ek ei pii kun erngii! Ekii se muł mei poru nimba kunum ei, wumb enim kin ek buł morung nik enmin wumb ei, ok en enim nge noman ngenj ełe, ekii sik erngii. Ba en enim ek buł ambilk kin yi ningii. ⁴Nik kin ek dinga nik yi ningii. Nik kin, ei ek nipi, nga orung omba min, da ninjing? Pe eim jiłi mołum? Ya onanim; ba ok kupenjpın noł molk kulk ei, moł wangin kin pe sinim mołmun. Mołamin kin, epi sałim ei, ok sirim mił sałim ei Gos eririm. ⁵Erang kin, en enim noman ełe epi ei piik kin, kanik erngii pinałim. Pinerang kin, ok Gos neng kin, gupu mułang je kupu muł pirim. Peng kin nga mei ei, tuk noł ełe tonu opu kin, ei mei pirim. ⁶Ba Gos eim ek yi neng kin, noł tonu om ei noł owundu mei ełe tonu om. Opu kin, mei orung orung pei pirim ei to kis eririm. ⁷Erang kin, Gos ek ei mendpił neng kin, muł mei tał pe mołmbuł ełe dup tonu omba ni, kui er mołmbuł. Molkuł muł mei ei, kos piimba kunum nenj ni kui er mołmbuł ku. Nga wumb Gos kin buł ngołmun wumb oł kis ełmin ei Gos kos owundu piimba kunum ełe wumb oł kis enjing wumb konu kis ełe am pungii. ⁸Ba na nge wumb puł mendpił; enim epi ei, endeim mendpił si kindnarik kin noman to piik mułngii! Molk kin, Owundu eim piinim kunum endeim ei, kung ngii 1000 pei mił ni piinim. Nga kung ngii 1000 pei ei kunum endeim mił ni piinim. ⁹Gos Owundu eim ek ni pendrim mił, tonu omba ełe nge ei, taki taki nipi pindneririm mon. Yi mił, wumb kombur kongun mon mon kindpi kin enim ni piinmin, ei mon! Eim yi piinim; wumb endi am punerngii ni pendrim pałim. Gos eim noman ełe yi piinim ei, wumb am pei, noman to ak tok kin, yi erngii ni piinim. Yi mił Gos Owundu enim kin piipi kin, eim am kunum kinan olt mił, kui er mołum.

Muł Mei Tał Poru Nimba Kunum

¹⁰Gos Owundu nga orung omba kunum ei, epi waning wu mił omba ei, sinim pii kun enermin! Enarpin mułmun kunum ełe, muł ełe bultu owundu nipi kin am ba. Pang kin, nga epi kembis kembis ei am dup no poru nimba. Nipi kin, nga mei ełe nin, epi er mundngii epi ei, yi ku, dup nopu poru nimba. ¹¹Yi mił erang kin, epi ombu yi mił erpi kin, poru nimba. Nipi kin, enim wumb ombu, er mołmun mił nenj? Pe enim oł kun ka erik kin, Gos nge oł ka wii ei erik ekii sik mułngii! ¹²Ełe nge, enim Gos nge oł ei erik kin, Gos orung omba kunum ei, kui er mułmun! Mołpun kin, Gos nge kongun dinga erik kin, Gos orung omba kunum ei sikir tonu wangłi ningii! Nik kin, kunum ełe dup opu kin, tonu muł

ele, nopu poru nimba. Nga dup muł dinga wii erang kin eim epi kembis kembis epi dup nang kin, epi ombu opu noł mił ermba. ¹³Ba Gos eim ek yi nipi kin muł mei konj tał ermbii ni pendim mił, yi ermba. Erpi kin, nga konu konj ele Gos eim nge oł kun ka ei, minj pep mułmba. Mołpu kin, sinim oł ei nge, ei tonu omba ni kui er mułmun! ¹⁴Yi mił erang, na nge wumb puł mendpił enim epi ei nge, omba ni kui er mołmun! Mułangin kin, pe enim am ka wii molk kin, oł kun ka dinga erik kin, nga orpuł ni epi kis endi enim kin pinermba mon! Enim Gos kin noman ende sek kin noman emin mułngii. Molk kin, nga ekii se Gos enim kenmba kunum ei enim kun ka mułngii! ¹⁵Nga Owundu eim sinim kin wiik topu kin, kui erpi kin, sinim kin taki taki erpi mołum. Yi mił erang, enim piingii ei, Gos sinim sipi orung simba er mołum ele nge, sinim piipin mułmun! Mołpun kin, Gos eim noman ka ei, sipi kin, sinim enginjpin Pol ngurum. Ngang kin, nga Pol eim ek yi nge mon połpu kin, enim ngurum ku. ¹⁶Keimi Pol eim nge oł ombu pei epi ei nge ku, ek nipi ngołum. Ngopu kin, ek kombur ya mon ele pałim ei, kun ka molałmin wumb ei, en enim kongun dinga erik epi ei singii pałim. Peng kin, en enim Gos nge ek ka ei, nik kin, nga ek kanim eipi eipi ombu nge ek ei, niłmin wumb ei nge, en enim am pungii. ¹⁷Na nge wumb puł mendpił, enim ok piik poru ninjing ei, oł ombu epi ei, ekii se tonu omba. Yi mił erang kin, en enim kan kun erik kin, tep ka wii erik mułngii! Mon pim kin, wumb enim noman to eipi eipi kindngii. Kindangin kin, wumb lo ek ekii sinarik kin, ek kanim kanim nik erangin kin, enim nga dinga angk mulerngii mon! ¹⁸Ba enim sinim nge Owundu nin, sinim sipi orung simba wu, Krai Jiisas nge noman ka ngołum wu ei nin, noman ka wii mendpił ei kin, wumb dinga mił tonu ok mułngii! Pe nga Krai eim kin tiłang ka wii nin, embe Owundu ambił tonu kindpin kin, akip nin, nga ekii se kunum kunum ouni, am pepi ba ku! Ei keimi!